

УДК 378

DOI: 10.31376/2410-0897-2018-3-38-39-46

Ірина Олександрівна Пінчук,

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії і методики початкового навчання, докторант Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка, e-mail: pinchukiryna6@gmail.com

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

У статті узагальнено наукові напрацювання з проблеми застосування інноваційних технологій у процесі викладання іноземної мови майбутнім учителям початкових класів, наголошено на актуальності використання таких технологій, здійснено аналіз різних видів та груп інноваційних технологій і доцільність використання кожної з них відповідно до видів мовленнєвої діяльності, аспектів мови та навичок студентів у контексті професійної підготовки вчителя початкової школи, зроблено акцент на необхідності підготовки вчителів початкових класів до використання інноваційних технологій у процесі навчання молодших школярів.

Ключові слова: інноваційні технології, майбутні вчителі початкової школи, процес підготовки вчителів початкових класів, процес викладання іноземної мови, заклад вищої освіти.

Постановка проблеми. Одним із найважливіших завдань професійної підготовки майбутніх педагогічних кадрів є стабільна зорієнтованість навчального процесу на системне неперервне якісне формування особистості вчителя, основою якої є професійна компетентність.

У процесі реалізації Концепції «Нова українська школа» значну увагу варто приділяти підготовці вчителів початкової школи, діяльність яких є багатоаспектною. Серед предметів, які мають викладати вчителі початкової школи, є й іноземна мова. З огляду на це, одним із важливих завдань є оволодіння учителями початкової школи інноваційними технологіями навчання іноземних мов, що є новим аспектом їхньої професійної підготовки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Джерельна база з досліджуваної проблеми представлена значною кількістю розвідок. До вирішення цієї проблеми долучилися як зарубіжні, так і вітчизняні вчені.

Проблему підготовки до впровадження освітніх технологій у професійній діяльності досліджували Л. Коваль, О. Комар, О. Пехота, Л. Пироженко, О. Пометун. Підготовку вчителів до інноваційної діяльності вивчали Ю. Будас, І. Гавриш, О. Гончарова, О. Козлова та ін. Питанням упровадження інноваційних технологій займалися І. Богданова, О. Кіяшко, О. Подзигун. Формування компетентностей учителів початкової школи вивчали вчені Л. Петухова, О. Третяк, Л. Хоружа й ін. Підготовка вчителів початкової школи до інноваційної діяльності та освоєння педагогічних інновацій є предметом досліджень Г. Кравченко, Л. Петриченко. Значний внесок у виявлення та характеристику особливостей системи підготовки вчителів іноземної мови для початкової школи України зробили О. Бігич, С. Івашнюва, О. Котенко, В. Редько, О. Троценко та ін.

Питання застосування інноваційних технологій у навчанні іноземних мов молодших школярів серед зарубіжних науковців активно досліджували З. Гендлей (Z. Handley), Е. Мекеро (E. Macaro), Г. Моттерем (G. Motteram), М. Філліпс (M. Phillips), М. Пун (M. Pun), К. Валтер (C. Walter), С. Вайт (S. Whyte) та ін.

Формулювання мети статті: проаналізувати особливості використання інноваційних технологій у процесі вивчення іноземних мов майбутніми вчителями початкової школи.

Виклад основного матеріалу. Суспільна значущість опанування іноземні мови визначається сьогодні на державному рівні, про що свідчить уведення предмета «Іноземна мова» до інваріантного складника нового Державного стандарту початкової загальної освіти. Саме в цьому напрямі відбувається оновлення нормативних документів, перегляд процесу професіоналізації майбутніх фахівців початкової школи, особливо з урахуванням необхідності викладати іноземну мову з першого класу.

Зазначені процеси реформування зумовлені наближенням вітчизняної системи освіти до європейських зразків, стандартизацією підготовки фахівців педагогічної галузі та потребою досягнути високої якості освіти, що передбачає пошук нових методів і форм навчання, тобто запровадження інновацій в освітній процес. Це є закономірним явищем, оскільки поява нововведень спричинена зміною традицій, спрямованих на забезпечення якісно нового рівня освіти.

З огляду на зазначене, підготовка вчителів нового типу стає найважливішою передумовою відродження не тільки освіти, а й усієї вітчизняної культури, її інтеграції в загальнолюдське та європейське співтовариство [1]. Сьогодні професійно затребуваним є вчитель, здатний запроваджувати інноваційні

технології в освітній процес, застосовувати на практиці нові знання, прийоми й форми роботи, досягнути найвищого рівня ефективності поставленої мети.

У науковій літературі ідея щодо застосування нових технологій у освітньому процесі актуалізується дедалі більше, зокрема у навчанні іноземних мов. У Національній стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року акцентується увага на підвищенні ефективності освітнього процесу на основі досягнень вітчизняної науки, запровадження педагогічних інновацій та цифрових технологій навчання [2].

У ході аналізу досліджень зарубіжних учених нами виявлено, що ключовими моментами сучасної підготовки вчителів початкової школи в Європі є міжкультурне та мультикультурне освітнє середовище, білінгвальні та мультилінгвальні підходи до навчання, гнучкість, дистанційність та інноваційність у здобутті освіти, розвиток критичного мислення, застосування інноваційних технологій навчання в освітньому процесі, підготовка до їх упровадження в майбутній професійній діяльності, реалізація навчання протягом життя.

Отже, в процесі інтеграції України в освітній процес Європи є потреба переглянути підходи до професійної підготовки вчителів початкової школи з урахуванням іншомовної компоненти. Адже сьогодні навчання іноземної мови в початковій школі здебільшого здійснюється вчителями-предметниками з філологічною освітою, підготовка яких дозволяє викладати іноземну мову в середній та старшій ланках школи. Але, на нашу думку, значну перевагу мають учителі початкової школи з правом викладання іноземної мови молодшим школярам, оскільки вони можуть забезпечувати, за потреби, ефективну міжпредметну інтеграцію. До того ж, кількість умотивованих випускників спеціальності «Початкова освіта», які йдуть працювати за призначенням, значно вища за кількість філологів, які влаштовуються на роботу в початковій школі. Крім того, вчитель початкової школи володіє необхідними знаннями щодо специфіки роботи з учнями молодшого шкільного віку, зокрема індивідуальними та психологічними особливостями їхнього розвитку, методичними особливостями навчання іноземної мови в початковій школі.

У контексті нашого дослідження потребує уточнення поняття «інноваційні технології навчання іноземних мов». Інновація є предметом дослідження спеціальної, відносно молодшої галузі педагогіки – педагогічної інноватики. Це сфера науки, вчення про нерозривну єдність та взаємний зв'язок трьох основних компонентів інноваційного процесу в галузі освіти, а саме: створення педагогічних новацій; їх запровадження та освоєння; застосування та поширення [3, с. 285]. На думку Л. Козак, створення, утвердження нового як цілісного феномену є ядром інноваційного процесу, базовий компонент якого становить інновація [4, с. 78]. Отже, беремо до уваги, що термін «інновація» має дві важливі якості: новизна та ефективність.

Ключовою ланкою будь-якої технології є детальне визначення кінцевого результату і контроль точності його досягнення. Так, результативність характерна для поняття «технологія», що виникло завдяки технічному прогресу й, за визначенням С. Сисоевої, «технологія навчання включає сукупність форм, методів, прийомів, методик, засобів, що дозволяють гарантовано досягти запланованого результату. У цьому контексті форми й методи, засоби та прийоми навчання є тими структурними елементами, з яких конструюється технологія навчання відповідно до цілей і запланованих (бажаних) результатів навчального процесу» [184, с. 40]. В. Безпалько визначає технологію як «заздалегідь спроектовану освітню діяльність із систематичною і послідовною реалізацією» [5, с. 5].

На думку О. Кіяшко, інноваційними є технології, здатні вивести систему освіти на новий рівень та задовольнити потреби суспільства в новій генерації фахівців-професіоналів [6, с. 50]. І. Дичківська визначає поняття «інноваційна педагогічна технологія» як «цілеспрямоване, систематичне й послідовне впровадження в практику оригінальних, новаторських способів, прийомів, педагогічних дій і засобів, що охоплюють цілісний освітній процес – від визначення його мети до очікуваних результатів» [7, с. 331].

Згоджуючись із думкою Ю. Руднік, під інноваційними технологіями навчання іноземних мов розуміємо «сукупність нових методик, організаційних форм, методів, прийомів, засобів навчання, спрямованих на формування іншомовної комунікативної компетентності студентів на якісно новому рівні в контексті сучасних вимог» [8, с. 57].

Взаємодія між традиційними та інноваційними технологіями є очевидною, адже зародження інновації починається від руйнації традиції, після чого настають етапи становлення та зрілості інновації, а далі – її перехід у традицію, яка також проходить стадії становлення та зрілості. Цей процес є циклічним [7, с. 26].

Процес реформування сучасної освіти України передбачає забезпечення якісної предметної підготовки фахівців в умовах зменшення аудиторного навантаження й збільшення інформації. Один зі шляхів вирішення цієї проблеми полягає в упровадженні нових, більш ефективних методів і технологій навчання. Зупинимось детальніше на інноваційних технологіях навчання іноземних мов, які варто використовувати в освітньому процесі підготовки майбутніх учителів початкових класів.

Із розвитком комп'ютерних технологій з кожним днем покращуються й удосконалюються інформаційні технології, що займають важливе місце в освітньому процесі з іноземної мови майбутніх учителів початкових класів.

Останнім часом популярності набула технологія перевернутого навчання (flipped learning), яка сприяє динамічності та інтерактивності освітнього процесу [9, с. 205]. Особливо актуальною вона є для формування іншомовної комунікативної компетентності студентів, бо ми залуцаємо їх до практичного використання отриманих знань, тобто до реалізації здобутих самостійно теоретичних знань на практиці. Так, студенти самостійно опрацьовують теоретичний блок матеріалу вдома, а практичні завдання виконують в аудиторії з викладачем. Така форма навчання допомагає студентам критично аналізувати інформацію, креативно її застосовувати для розв'язання поставлених завдань, самостійно здобувати знання, усвідомлено розуміти власні потреби і чітко визначитися з мотивами вивчення іноземної мови.

Електронне навчання (e-learning) – це система навчання, що пропонує використання Інтернет-технологій, електронних бібліотек, навчально-методичних мультимедіа-матеріалів, віртуальних лабораторій і практикумів тощо. Це перспективна модель навчання, заснована на використанні нових мультимедійних технологій, зокрема Інтернету для підвищення якості навчання шляхом полегшення доступу до ресурсів і послуг, а також обміну ними, спільною роботою на відстані.

Мобільне навчання (m-learning) – це передавання знань на мобільні пристрої з використанням WAP і GPRS технологій. Мета мобільного навчання – зробити процес навчання гнучким, доступним і персоналізованим, в якому реалізується головний принцип – навчання в будь-якому місці, в зручний час, що потребує розроблення інтерактивних програмно-педагогічних продуктів та їх методичного забезпечення.

Усепроникаюче навчання (u-learning) – це технології неперервного навчання з використанням інформаційно-комунікаційних засобів у всіх сферах життя суспільства. Для здійснення u-learning необхідні відповідні навчальні матеріали, що передаються на мобільні пристрої. Проте під час упровадження всепроникного навчання є такі проблеми: необхідність безкоштовного Wi-Fi, створення безкоштовних Wi-Fi зон; певні технічні проблеми: обмежений термін роботи батареї мобільного пристрою та неперервна підзарядка (бездротова); створення відповідного програмно-методичного забезпечення.

Нині практичні заняття з іноземною мови більше зорієнтовані на студента, який активно бере участь в освітньому процесі та виконує навчальну програму за той самий період навчання, що і в традиційній системі навчання.

Ефективність e-learning, m-learning, u-learning, f-learning у чистому вигляді залишається проблематичною. Нині найчастіше в освітньому процесі використовується змішана модель (blended learning) навчання, яка поєднує вищезазначені технології з аудиторними заняттями за традиційною системою.

Технологія комбінованого, або змішаного, навчання blended learning, hybrid learning (гібридне навчання), technology-mediated instruction (навчання за допомогою технологій), web-enhanced (веб-розширене навчання), mix-model instruction (навчання у змішаному режимі) базується на інтеграції технологій навчання. Особливістю такого навчання є те, що в ньому поєднано традиційні технології з інноваційними технологіями електронного, дистанційного і мобільного навчання [10, с. 247]. В його основі лежать три форми навчання: дистанційна, навчання в аудиторії та навчання через Інтернет. Основними перевагами є варіативність форм навчання, гнучкість графіка навчання, підвищення мотивації та покращення ефективності процесу оволодіння іншомовним матеріалом. Змішане навчання – це навчання, в межах якого студент одержує знання, очно і самостійно онлайн, воно передбачає створення комфортного освітнього інформаційного середовища, системи комунікацій, що постачають необхідну інформацію. Розглянемо моделі змішаного навчання запропоновані дослідниками Baharun N., Porter A. [11]:

1. Модель «Ротація аудиторії».
2. Модель «Гнучка».
3. Модель «Самоосвіта».
4. Модель «Онлайн-орієнтована».
5. Модель «Онлайн-лабораторія».
6. Модель «Очно-орієнтована».

В умовах розвивального навчання необхідно домогтися максимальної активності студентів, що забезпечується інтерактивними методами навчання. На відміну від активних методів інтерактивні орієнтовані на більш широку взаємодію студентів не тільки з викладачем, між собою, на домінуванні активності студентів у процесі навчання. Для розв'язання навчальних завдань викладач застосовує такі інтерактивні форми: кейс-технології; круглий стіл; дебати; ділові ігри; тренінги; відеоконференції; мозковий штурм; фокус-групи; рольові ігри; групові дискусії; метод проектів.

У професійній діяльності сучасного вчителя особливе місце посідає вміння організувати мережні співтовариства, тобто використовувати можливості сервісу Web 2.0, Web 3.0, технологій організації навчання: e-learning (електронне навчання), m-learning (мобільне навчання), b-learning (змішане навчання), f-learning (перевернуте навчання), u-learning (усепроникаюче навчання). З них найбільш поширеними і вживаними в навчальному процесі є блоги, Веб-квести, Блог-квести і технологія Вікі-Вікі.

Можна виділити декілька напрямів використання блогів, Веб-квестів, Блог-квестів і технології Вікі-

Вікі в освіті:

1. Публікація, редагування й анотування навчально-методичних і наукових матеріалів.
2. Майданчик для наукових дискусій (можливість організації різних наукових форумів, проєктів, дискусій та ін.).
3. Можливість для консультацій студентів із викладачами або викладачів між собою, а також між студентами різних ВНЗ і регіонів.
4. Платформа для створення дистанційного навчання.
5. Колективна робота над творчими проєктами студентів з різних ВНЗ.
6. Неформальне спілкування між викладачами, викладачами і суспільством, викладачами і студентами, між студентами і педагогічними співтовариствами.
7. Колективна робота з використанням цифрових освітніх ресурсів.
8. Моніторинг самостійної (позааудиторної) роботи студентів.
9. Платформа для реалізації мережної дослідницької діяльності студентів.

Однією із продуктивних технологій для підготовки майбутніх учителів є веб-квест. Веб-квест – проблемне завдання з елементами рольової гри, для виконання якого використовуються інформаційні ресурси Інтернет – є однією з форм дистанційного навчання та проєктної діяльності, оскільки розвиває нові можливості, урізноманітнює зміст навчання, методи і форми освітнього процесу й може бути застосоване позааудиторно як дослідницький і пошуковий проєкт. Характерними рисами веб-квесту є диференціація, індивідуалізація, дистанційність, варіативність тощо. Ефективність застосування цієї технології у фаховій підготовці вчителів була доведена вітчизняними вченими М. Кадемія та Л. Шевченко, оскільки вона сприяє підготовці компетентного фахівця, формуючи в нього технічну, інформаційну, комунікаційну, культурологічну, соціальну компетентності [12].

Особливістю інформаційних та мультимедійних технологій є можливість підлаштовуватися під кожного суб'єкта освітнього процесу індивідуально, враховуючи його потреби та рівень іншомовної комунікативної компетентності у процесі розроблення завдань і системи іншомовних вправ. Крім того, їх застосування дає змогу реалізувати принцип наочності за допомогою відео, анімації, зображень тощо. Ці технології сприяють диференціації навчального матеріалу, розвитку креативності, активізації освітнього процесу, його інтенсифікації та підвищенню мотивації студентів.

Мультимедійні технології тісно пов'язані зі створенням мультимедіа-продуктів: електронних книг, енциклопедій, комп'ютерних фільмів, різноманітних баз даних. У цих продуктах об'єднуються текстова, графічна, аудіо- та відеоінформація, анімація. Мультимедіа-технології перетворили комп'ютер на повноцінного співрозмовника, дозволили студентам, не виходячи з навчальної аудиторії, будинку, офісу, бути присутніми на лекціях видатних учених, брати участь у конференціях, діалогах, вести кореспонденцію. Як принципово новий навчальний засіб, електронна книга відкрила можливості «читати», аналізувати «живі» озвучені сторінки, тобто можливості бачити, чути, читати одночасно.

Метою мережевих технологій є телекомунікаційне спілкування студентів із викладачами, колегами, працівниками бібліотек, лабораторій, установ освіти тощо. Телекомунікаційний доступ до баз даних здійснюється через усесвітню мережу Інтернет. Формами мережевої комунікації є: електронна пошта, що має на меті обмін інформацією між суб'єктами зв'язку, консультування, організація дистанційного навчання; телеконференція, що дозволяє викладачеві та студентам, що перебувають на значній відстані один від другого, організувати спільне навчання, обговорювати навчальні проблеми, брати участь у ділових іграх, практикумах в умовах віртуального класу.

Проблемне навчання стимулює індивідуальну й групову пошукову діяльність студентів, розвиває інноваційне мислення й уміння швидко та ефективно знаходити, аналізувати, критично й компетентно оцінювати інформацію, застосовувати іноземну мову в наближених до реальності мовленнєвих ситуаціях для розв'язання проблемних завдань.

Ефективним способом навчання іноземних мов є застосування інтерактивних технологій (автори О. Пометун, Л. Пироженко) [13], ідея яких полягає в тому, що процес пізнання відбувається за умови постійної активної взаємодії всіх студентів. Інтерактивне навчання сприяє формуванню навичок і вмінь – як предметних, так і загальнонавчальних; виробленню життєвих цінностей; створенню атмосфери співробітництва, взаємодії; розвитку комунікативних якостей, самостійному творчому виробленню рішень, позитивній мотивації й емоційності. Технологія передбачає моделювання життєвих ситуацій, використання рольових ігор, спільне розв'язання проблем. Інтерактивне навчання – це навчання діалогу, під час якого відбувається взаємодія учасників педагогічного процесу з метою взаєморозуміння, спільного розв'язання навчальних завдань, розвитку особистісних якостей студентів. Залежно від мети заняття, форм організації освітньої діяльності використовують інтерактивні технології кооперативного навчання, колективно-групового навчання, ситуативного моделювання, опрацювання дискусійних питань, аналіз конкретних ситуацій, рольові ігри, дискусії, тренінги, самостійна та дослідницька робота [14].

З метою узагальнення даних про доцільність використання інноваційних технологій та полегшення роботи майбутніх учителів іноземних мов початкової школи у доборі технологій навчання на різних етапах навчання іноземної мови використовуємо зведену таблицю використання інноваційних технологій у навчанні іноземних мов відповідно до видів мовленнєвої діяльності, аспектів мови та навичок студентів, розроблену Ю. В. Руднік [8, с. 69].

Таблиця 1.

**Застосування інноваційних технологій у навчанні іноземних мов
у початковій школі**

Види мовленнєвої діяльності	Інноваційні технології навчання іноземних мов
Аудіювання	Інформаційні технології (інтернет-технології, мультимедійні технології)
Говоріння	Інтерактивні технології (ігрові), технології ситуативного навчання (case study), інформаційні технології; технології мобільного навчання; тренінгові технології; методи активного навчання; змішане (комбіноване) навчання
Читання	Інтерактивні технології (story pyramid, jigsaw), інформаційні технології (інтернет-технології (Writecomics, ToonDoo та ін.), блог); дистанційні технології (web-квест); змішане (комбіноване) навчання
Письмо	Інтерактивні технології (story frame), інформаційні технології (дистанційні технології; Storybird, StoryJumper); проектне навчання
Система мови	
Фонетика	Інформаційні технології (інтернет-технології, мультимедійні технології)
Граматика	Інтерактивні технології (story frame, Mind Map), інформаційні технології (інтернет-технології); перевернуте навчання
Лексика	Інтерактивні технології (brainstorm; Mind Map), інформаційні технології (інтернет-технології (Anki, Quizlet, Barabook; WordArt, LearningApps)); тренінгові технології
Навички	
Рефлексивні	Європейське мовне портфоліо; інтерактивні технології (KWL chart, prediction chart)
Групової діяльності	Інформаційні технології (інтернет-технології (Padlet, Linoit та ін.))
Контроль	Інформаційні технології (інтернет-технології (Quizalize, Socrative, Formative, Kahoot, Hot Potatoes та ін.))

Використання інноваційних технологій у викладанні іноземних мов є специфічним і досить складним, потребує особливих знань, навичок, здібностей. Упровадження інновацій неможливе без педагога-дослідника, який володіє системним мисленням, розвинутою здатністю до творчості, сформованою й усвідомленою готовністю до інновацій. Педагогів-новаторів такого типу називають педагогами інноваційного спрямування, їм властиві чітка мотивація інноваційної діяльності, здатність не лише залучатися до інноваційних процесів, а й бути їх ініціатором. Саме такими і мають бути вчителі іноземних мов початкової школи.

Висновки. На основі викладеного вище можна стверджувати, що важливим стратегічним завданням на сучасному етапі модернізації вищої освіти України є забезпечення якості підготовки фахівців на рівні міжнародних стандартів. Розв'язання цього завдання можливе за умови зміни педагогічних методик та впровадження інноваційних технологій навчання.

Отже, основною метою застосування проаналізованих інноваційних технологій навчання іноземних мов є насамперед підвищення ефективності формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх учителів іноземних мов одночасно з формуванням креативної особистості, забезпечення мотивації та підтримки бажання до самореалізації в процесі професійної діяльності. Вчителі мають бути готові до формування іншомовної комунікативної компетентності молодших школярів та здійснення цього процесу максимально ефективно згідно із суспільними запитами й потребами часу. Відповідно, професійна підготовка передбачає інтенсифікацію іншомовного блоку формування педагогічної компетентності вчителів початкової школи.

Безумовно, перелік зазначених інноваційних технологій у процесі викладання іноземних мов цим не обмежується. У сучасному освітньому процесі щодня з'являються нові технології, які варто вивчати, в чому й убачаємо перспективи подальших розвідок.

Список використаних джерел та літератури

1. Бабанський Ю. К. Педагогічна наука та творчість учителя. Київ, 1998. 96 с.

2. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 р. від 25 червня 2013 р. № 344 / 2013. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/law/show/344/2013> (дата звернення 04.10.2018).
3. Енциклопедія освіти / Академія педагогічних наук України; гол. ред. В. Г. Кремень. Київ, 2008. 1040 с.
4. Козак Л. В. Педагогічна інноватика у розвитку нових напрямів освіти. *Освітологічний дискурс*, 2014. № 2 (6). С. 74–85.
5. Беспалько В. П. Слагаемые педагогической технологии. Москва, 1989. 192 с.
6. Кіяшко О. О. Інноваційні педагогічні технології підготовки молодших спеціалістів у вищих навчальних закладах I–II рівнів акредитації : дис. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.04. Луганськ, 2001. 262 с.
7. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: підруч. 2-ге вид., допов. Київ, 2012. 352 с. (Серія «Альма-матер»).
8. Руднік Ю. В. Підготовка вчителів початкової школи до застосування інноваційних технологій навчання іноземних мов : дис. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.04. Київ, 2018. 338 с.
9. Скубашевська О. С. Сучасні тенденції інновативних форм навчання у другому десятиріччі XXI ст. *Науковий вісник*. Харків, 2015. Вип. 18. С. 321–328. Серія («Педагогічні науки»).
10. Максак І. В. «Blended learning» як інноваційний підхід у формуванні професійної компетентності вчителя англійської мови початкової школи. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Педагогічні науки*. 2013. Вип. 110. С. 247–249.
11. Baharun, N., & Porter, A. (2009). Teaching statistics using a blended approach: Integrating technology-based resources. In Same places, different spaces. Proceedings ascilite Auckland 2009. URL: <http://www.ascilite.org.au/conferences/auckland09/procs/baharun.pdf> (дата звернення 04.10.2018).
12. Кадемія М. Ю., Шевченко Л. С. Веб-квест у професійній підготовці вчителя: навч.-метод. посіб. Вінниця, 2013. 147 с.
13. Інтерактивні технології навчання: теорія, досвід: метод. посіб. / Авт.-уклад. О. Пометун, Л. Пироженко. Київ, 2002. 136 с.
14. Баюл Т. П., Степаненкова Л. Т. Використання активних методів навчання в професійній підготовці студентів. *Педагогические науки*. 2009. № 5. С. 16–18.

Ирина Александровна Пинчук,

кандидат педагогических наук, доцент кафедры теории и методики начального обучения, докторант Глуховского национального педагогического университета имени Александра Довженко, e-mail: pinchukiryna6@gmail.com

ИННОВАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ ОБУЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫМ ЯЗЫКАМ В ПРОЦЕССЕ ПОДГОТОВКИ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ НАЧАЛЬНОЙ ШКОЛЫ

В статье обобщены научные наработки, касающиеся проблемы применения инновационных технологий в процессе преподавания иностранного языка будущим учителям начальных классов; отмечается актуальность использования таких технологий; осуществлен анализ различных видов и групп инновационных технологий, а также целесообразность использования каждой из них в соответствии с видами речевой деятельности, аспектов языка и навыков студентов в контексте профессиональной подготовки учителя начальной школы, сделан акцент на необходимости подготовки учителей начальных классов к использованию инновационных технологий в процессе обучения младших школьников.

Ключевые слова: инновационные технологии, будущие учителя начальной школы, процесс подготовки учителей начальных классов, процесс преподавания иностранного языка, учреждение высшего образования.

Irina Pinchuk,

Pedagogical Sciences Candidate, Associate of Professor Primary education theory and methods, doctoral student of Oleksandr Dovzhenko Hlukhiv National Pedagogical University, e-mail: pinchukiryna6@gmail.com

INNOVATIVE TECHNOLOGIES OF TEACHING FOREIGN LANGUAGES IN THE PROCESS OF INTENDING PRIMARY SCHOOL TEACHERS TRAINING

Introduction. One of the most important tasks of intending teachers' professional training is the stable orientation of the educational process on the systematic continuous qualitative forming a teacher's personality, the

basis of which is professional competence.

In the process of implementing the Concept «New Ukrainian School» considerable attention should be paid to the training primary school teachers, whose activities are multifaceted. Among the subjects to be taught by primary school teachers, there is also a foreign language. So, one of the important tasks is to master primary school teachers' foreign communicative competence that can be done best by means of innovative teaching technologies.

Purpose. *The purpose of the article is to analyse the peculiarities of using the innovative technologies in the process of teaching foreign languages to intending primary school teachers.*

Methods. *To achieve the aim a sets of scientific theoretical methods was used: analysis of scientific and pedagogical, psychological, scientific-methodical literature concerning the studied problem; systematization and generalization of the analysed theoretical sources and advanced pedagogical experience on the problem of innovative technologies during the process of teaching a foreign language.*

Results. *In the process of integrating Ukraine into the educational process in Europe, there is a need to reconsider the approaches to the training primary school teachers taking into account the foreign language component. The process of using innovative technologies in teaching foreign languages is specific and rather complex, requiring special knowledge, skills and abilities. Implementation of innovations is impossible without a teacher-researcher who has a systemic thinking, a developed ability to creativity, conscious readiness for innovation. Educators-innovators have a clear motivation of innovation activity, the ability not only to be involved in innovation processes, but also to be their initiator.*

The article deals with the scientific viewpoints related to the problem of applying innovative technologies in the process of teaching a foreign language to future primary school teachers. The author emphasizes the urgency of using such technologies, analyzes different types and groups of innovative teaching technologies and the feasibility of using each of them according to the types of speech activity, language aspects and students' skills in the context of primary school teacher training.

During analysing foreign studies of the issue, we found that the key points of modern training of primary school teachers in Europe are the intercultural and multicultural educational environment, bilingual and multi-lingual approaches to learning, flexibility, distance learning and innovation in education, critical thinking, using the innovative training technologies in the educational process, preparing students for their introduction in future professional activities, realization of lifelong learning.

Nowadays it is very important to for modern scientists to develop innovative educational technologies that influence on personality and help intending teachers to use them effectively in the educational process of higher education. It is necessary not only to know the nature of modern educational technologies and their contents, but also to have opportunities and skills for high-quality applying to use them during educational process of foreign language teaching. Innovative educational technologies are one of the main teaching means (tools) of teaching a foreign language.

Originality. *The scientific novelty of the research results presented in the article is that for the first time an overview of the peculiarities of using innovative education technologies in the process of teaching a foreign language to intending primary school teachers was made.*

Conclusion. *The important strategic task at the modern stage of modernization of higher education in Ukraine is to ensure the quality of specialists training at the level of international standards. The positive results can be seen only after the changes of pedagogical techniques and the introduction of innovative teaching technologies.*

The applying innovative technologies of teaching foreign languages is to increase the effectiveness of forming foreign language communicative competence of future teachers simultaneously with the forming a creative personality, providing motivation and support for the desire for self-realization in the process of professional activity.

Of course, the list of analysed innovative technologies in the process of teaching foreign languages is not limited. In today's educational process, newer technologies are emerging every day, that are worth exploring, in which we see the prospect of further exploration.

Key words: *innovative technologies, intending primary school teachers, the process of training primary school teachers, the process of teaching a foreign language, higher educational establishment.*

References

1. Babanskyi Yu. K. Pedahohichna nauka ta tvorchist uchytelia. Kyiv: Dnipro, 1998. 96 s.
2. Natsionalna stratehiia rozvytku osvity v Ukraini na period do 2021 r. vid 25 chervnia 2013 r. № 344 / 2013. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/law/show/344/2013>
3. Entsyklopediia osvity / Akademiia pedahohichnykh nauk Ukrainy; hol. red. V. H. Kremen. Kyiv: Yurinkom Inter, 2008. 1040 s.
4. Kozak L. V. Pedahohichna innovatyka u rozvytku novykh napriamiv osvity. Osvitlohichnyi dyskurs, 2014. № 2 (6). S. 74–85.
5. Bespalko V. P. Slahaemye pedahohycheskoi tekhnolohyy. Moskva: Pedahohyka. 1989. 192 s.
6. Kiiashko O. O. Innovatsiini pedahohichni tekhnolohii pidhotovky molodshykh spetsialistiv u vyshchyykh navchalnykh zakladakh I–II rivniv akredytatsii: dys. ... kand. ped. nauk: spets. 13.00.04. Luhansk, 2001. 262 s.

7. Dychkivska I. M. Innovatsiini pedahohichni tekhnolohii: pidruch. 2-he vyd., dopov. Kyiv: Akademydav, 2012. 352 s. (Serii «Alma-mater»).
8. Rudnik Yu. V. Pidhotovka vchyteliv pochatkovoї shkoly do zastosuvannia innovatsiinykh tekhnolohii navchannia inozemnykh mov m: dys. ... kand. ped. nauk: spets. 13.00.04. Kyiv, 2018. 338 s.
9. Skubashevska O. S. Suchasni tendentsii innovatyvnykh form navchannia u druhomu desiatyrichchi KhKhI st. Naukovyi visnyk. Kharkiv: KhNPU, 2015. Vyp. 18. S. 321–328. Serii («Pedahohichni nauky»).
10. Maksak I. V. «Blended learning»iak innovatsiinyi pidkhid u formuvanni profesiinoi kompetentnosti vchytelia anhliiskoi movy pochatkovoї shkoly. Visnyk Chernihivskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu. Pedahohichni nauky. 2013. Vyp. 110. S. 247–249.
11. Baharun N., & Porter A. (2009). Teaching statistics using a blended approach: Integrating technology-based resources. In Same places, different spaces. Proceedings ascilite Auckland 2009. URL: <http://www.ascilite.org.ua/conferences/auckland09/procs/baharun.pdf>.
12. Kademiia M. Yu., Shevchenko L. S. Veb-kvest u profesiinii pidhotovtsi vchytelia: navch.-metod. posib. Vinnytsia: Planer, 2013. 147 s.
13. Interaktyvni tekhnolohii navchannia: teoriia, dosvid: metod. posib.: avt.-uklad. O. Pometun, L. Pyrozhenko. Kyiv: A.P.N. 2002, 136 s.
14. Baiul T. P., Stepanenkova L. T. Vykorystannia aktyvnykh metodiv navchannia v profesiinii pidhotovtsi studentiv. Pedahohycheskye nauky. 2009. № 5. S. 16–18.

Отримано редакцією 09.10.2018 р.

УДК 378.147:[378.016:51]

DOI: 10.31376/2410-0897-2018-3-38-46-52

Анатолій Вікторович Антоненко,
кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри загальнотехнічних дисциплін
Полтавської державної аграрної академії,
e-mail: anatoliyantonet1@gmail.com

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ УМІНЬ АГРОІНЖЕНЕРІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ МАТЕМАТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН

У статті розглянуто проблему ефективного формування професійних умінь майбутніх агроінженерів під час вивчення математичних дисциплін. Виділено основні психолого-педагогічні передумови їх формування: урахування психологічних та інтелектуальних властивостей особистості юнацького віку; позитивна мотивація; використання інноваційних методів навчання; сформованість дослідницьких умінь. Виокремлено основні професійні вміння і навички, що формуються у студентів під час вивчення математичних дисциплін: інтелектуальні, аналітичні, проєктивні вміння та моделювання. Наведено змістову матрицю, що сприяє їх ефективному формуванню.

Ключові слова: інтелектуальні, аналітичні, проєктивні вміння; моделювання, математичні дисципліни.

Постановка проблеми. У сучасних умовах інтенсивного розвитку сільського господарства України спостерігається нестача спеціалістів-професіоналів агропромислового комплексу, що потребує посиленої уваги. Це пов'язано з тим, що сільськогосподарським підприємствам необхідно функціонувати в нових умовах, а відповідному інженерному персоналу доцільно вміти долати труднощі, зумовлені динамічною зміною технологій та швидкою модернізацією сільськогосподарської техніки.

Неодноразово в нормативно-правових документах про розвиток аграрної освіти було підкреслено необхідність підготовки фахівців, які будуть конкурентоспроможними на сучасному ринку праці [1; 2]. Для цього ВНЗ аграрного профілю повинні ставити за мету не тільки надання агроінженерам якомога більше знань, а й навчити здобувати їх самостійно, вдосконалюючи набуті професійні вміння протягом усього життя.

Успішна фахова діяльність агроінженера, безсумнівно, залежить від процесу прийняття ефективних інженерних рішень, на формування яких безпосередньо впливає цикл природничо-наукових дисциплін. Це потребує ефективного використання математико-статистичних методів і моделей для аналізу динаміки інженерно-технологічних показників, що, у свою чергу, спирається на вивчення блоку математичних дисциплін.

У цьому контексті в процесі підготовки майбутніх агроінженерів вагому роль відіграє поглиблене вивчення фундаментальних дисциплін, зокрема математичних. Саме вони формують інтелектуальну та аналітичну складову інженерного мислення, а також вміння використовувати математичні методи оптимізації та моделювання технологічних процесів і систем, що є вагомою складовою професійних умінь